

[Αρχή Σελίδας 1]

ΤΑΞΗ	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΪΟΣ 2023

Α. ΔΙΑΔΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Περί μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἔστω τις ἕτερος λόγος· ὅτι δὲ δεῖ κύριον εἶναι μᾶλλον τὸ πλῆθος ἢ τοὺς ἀρίστους μὲν ὀλίγους δέ, δόξειεν ἂν λέγεσθαι καὶ τιν' ἔχειν ἀπορίαν τάχα δὲ κἂν ἀλήθειαν. Τοὺς γὰρ πολλοὺς, ὧν ἕκαστός ἐστιν οὐ σπουδαῖος ἀνὴρ, ὅμως ἐνδέχεται συνελθόντας εἶναι βελτίους ἐκείνων, οὐχ ὡς ἕκαστον ἀλλ' ὡς **σύμπαντας**, οἷον τὰ συμφορητὰ δεῖπνα τῶν ἐκ μιᾶς δαπάνης χορηγηθέντων· πολλῶν γὰρ ὄντων ἕκαστον μῦρον ἔχειν ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, καὶ γίνεσθαι συνελθόντων, ὥσπερ ἓνα ἄνθρωπον τὸ πλῆθος, πολὺποδα καὶ πολὺχειρα καὶ πολλὰς ἔχοντ' αἰσθήσεις, οὕτω καὶ περὶ τὰ ἦθη καὶ τὴν διάνοιαν. Διὸ καὶ κρίνουσιν ἄμεινον οἱ πολλοὶ καὶ τὰ τῆς μουσικῆς ἔργα καὶ τὰ τῶν ποιητῶν· ἄλλοι γὰρ ἄλλο τι **μῦριον**, πάντα δὲ πάντες.

A1. Σε καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω περιόδους να γράψετε “Σ”, αν εἶναι σωστή, ἢ “Λ”, αν εἶναι λανθασμένη, και να αιτιολογήσετε με αναφορές στο κείμενο.

1. Ο Αριστοτέλης διατυπώνει τη βασική του θέση για την άσκηση της εξουσίας ἀπὸ το πλῆθος με βεβαιότητα.
2. Τα δεῖπνα εἶναι καλύτερα ὅταν γίνονται με τη συνεισφορά πολλῶν.
3. Οἱ ἀριστοὶ υπερέχουν σε φρόνηση και εξυπνάδα ἀπὸ το πλῆθος.
4. Ο κάθε πολίτης ατομικά εἶναι κάτι το αξιόλογο.
5. Οἱ ειδικοί μποροῦν να κρίνουν καλύτερα τα ἔργα της ποίησης και της μουσικῆς.

(μονάδες 10)

B1.a. Που αναφέρεται η αντωνυμία ἐκείνων ;

(μονάδες 1)

β. Ποιο ερώτημα θέτει ο Αριστοτέλης στο κείμενο αναφοράς και ποια απάντηση δίνει ο ίδιος; Να καταγράψετε τα επιχειρήματα που χρησιμοποιεί.

(μονάδες 7)

[Αρχή Σελίδας 2]

γ. Για ποιο λόγο επικαλείται τα συμφορητά δείπνα στο παραπάνω απόσπασμα;
(μονάδες 2)

B2. . Σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους να γράψετε “Σ”, αν είναι σωστή , ή “Λ”, αν είναι λανθασμένη.

1. Για την αγωγή του Αλέξανδρου ο Αριστοτέλης επιμελήθηκε μια καινούρια έκδοση των ομηρικών επών,
2. Ο Αριστοτέλης γνώρισε τον Πλάτωνα μόλις βρέθηκε στην Αθήνα.
3. Ο Εύδοξος ήταν μαθηματικός , γεωγράφος και αστρονόμος.
4. Στις απόψεις του Πλάτωνα ο Αριστοτέλης δεν ασκούσε αυστηρή κριτική.
5. Ο Πλάτωνας διέκρινε από την αρχή την οξύνοια του Αριστοτέλη.

(μονάδες 10)

B3.α. Για καθεμία από τις ακόλουθες λέξεις να γράψετε ένα ομόρριζο επίθετο στη νέα ελληνική: λόγος, φρονήσεως, γίνεσθαι, κρίνουσιν, αισθήσεις.

(μονάδες 5)

β. Να γράψετε μία περίοδο λόγου στα νέα ελληνικά με διαφορετική σημασία από αυτή που έχουν στο κείμενο οι λέξεις σύμπαντας, μόριον . Μπορείτε να την χρησιμοποιήσετε σε οποιοδήποτε μέρος του λόγου.

(μονάδες 5)

B4. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών, Απομνημονεύματα

Έλεγε δε ότι βασιλείς και άρχοντες δεν είναι οι έχοντες τα σκήπτρα, ουδέ οι υπό των τυχόντων εκλεγέντες, ουδέ οι εν τη κληρώσει επιτυχόντες, ουδέ οι διά της βίας λαβόντες την αρχήν, ουδέ οι διά της απάτης, αλλά οι γνωρίζοντες να άρχουν. Οσάκις δηλαδή τις των ακροατών του ήθελε συμφωνήσει ότι του μεν άρχοντος έργον είναι να προστάξη να πράττωσιν ό,τι είναι αναγκαίον, του δε αρχομένου να πείθεται εις τον άρχοντα, επεδείκνυεν ότι και εις το πλοίον ο γνωρίζων να κυβερνά είναι κυβερνήτης, ο δε ιδιοκτήτης του πλοίου και πάντες οι άλλοι οι ευρισκόμενοι επί του πλοίου πείθονται εις τον γνωρίζοντα να κυβερνά, και εις την γεωργίαν οι έχοντες αγρούς και εις την ασθένειαν οι ασθενείς και εις την γυμναστικήν οι γυμναζόμενοι και οι άλλοι πάντες, οι οποίοι εργάζονται έργον τι επιμελούνται τούτου, εάν νομίζωσιν ότι γνωρίζουν να επιμελώνται, ει δε μη, όχι μόνον πείθονται εις τους γνωρίζοντας, εάν αυτοί είναι παρόντες, αλλά και μετακαλούσιν αυτούς εάν απουσιάζουν, όπως πειθόμενοι εις εκείνους πράττουν τα δέοντα· προσέτι δε επεδείκνυεν ότι εις την

[Αρχή Σελίδας 3]

εριοργίαν άρχουσιν αι γυναίκες των ανδρών, επειδή αυτά μεν γνωρίζουν πώς πρέπει να φαίνουν, εκείνοι δε δεν γνωρίζουν.

Να συγκρίνετε τις απόψεις του Αριστοτέλη για τα πλεονεκτήματα να βρίσκεται η εξουσία στο πλήθος με τις απόψεις του Σωκράτη, βάσει των όσων αναφέρει ο Ξενοφώντας.

(μονάδες 10)

B. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

[Το τέλος του Πausανία]

άκούσαντες δέ άκριβώς τότε μεν άπηλθον οί έφοροι, βεβαίως δέ ήδη ειδότες εν τη πόλει την ζύλληψιν έποιούντο. λέγεται δ' αυτόν μέλλοντα ζυλληφθήσεσθαι εν τη όδω, ενός μεν των εφόρων τό πρόσωπον προσιόντος ως είδε, γνώναι έφ' ω έχώρει, άλλον δέ νεύματι άφανεί χρησάμενον και δηλώσαντος ενοία προς τό ιερόν της Χαλκιοίκου χωρησαι δρόμω και προκαταφυγείν · ήν δ' έγγύς τό τέμενος. και ές οίκημα ου μέγα ό ήν του ιερου έσελθών, ίνα μή υπαίθριος ταλαιπωροίη, ήσύχαζεν. οί δέ τό παραυτικά μεν ύστέρησαν τη διώξει, μετά δέ τουτο του τε οικήματος τον όροφον άφείλον και τάς θύρας ένδον όντα τηρήσαντες αυτόν και άπολαβόντες έσω άποκοδόμησαν, προσκαθεζόμενοι τε έξεπολιόρκησαν λιμω. και μέλλοντος αυτού άποψύχειν ώσπερ είχεν εν τω οικήματι, αισθόμενοι έξάγουσιν εκ του ιερου έτι έμπνουν όντα, και έξαχθείς άπέθανε παραχρημα.

Θουκυδίδης,1,134

Λεξιλόγιο :

-άποικοδομέω-ω τι = αποκλείω κάτι με τοίχο

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

1.Να μεταφράσετε όλο το απόσπασμα

(μονάδες 20)

[Αρχή Σελίδας 4]

- 2. Να περιγράψετε ποιο ήταν το τέλος του Πausανία** (μονάδες 10)
- 3^α. προσιόντος = να κλιθεί η προστακτική ενεστώτα του ρήματος** (μονάδες 2)
- 3β. Να τραπούν όλοι οι κλιτοί τύποι στον άλλο αριθμό : «αισθόμενοι ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουν ὄντα, καὶ ἐξαχθεὶς ἀπέθανε παραχρῆμα»** (μονάδες 2)
- 3γ. Στο χωρίο «ἀκούσαντες δὲ ἀκριβῶς τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ ἔφοροι » i) να βρεθεί ένα ρήμα εις –μι και να κλιθεί η οριστική παρατατικού στην ίδια φωνή και ii) ένα φωνηεντόληκτο ρήμα και να γραφεί το απαρέμφατο μέλλοντα** (μονάδες 2)
- 3δ. Στο χωρίο «λέγεται δ' αὐτόν μέλλοντα ... χωρῆσαι δρόμῳ καὶ προκαταφυγεῖν» στις ρηματικές απαρέμφατες εγκλίσεις να γραφεί το β' ενικό παρατατικού στην ίδια φωνή.** (μονάδες 2)
- 3ε. Στο χωρίο « ἦν δ' ἐγγύς τό τέμενος. καὶ ἐς οἴκημα οὐ μέγα ὃ ἦν τοῦ ἱεροῦ ἐσελθών» να βρεθεί ένα επίρρημα και και ένα επίθετο να γραφούν στους άλλους δύο βαθμούς.** (μονάδες 2)
- 4^α. να καταγραφούν στο σύνολό της οι προτάσεις της δεύτερης περιόδου και να χαρακτηρισθούν. Ποιους όρους συνδέει το σύμπλεγμα μὲν-της ;** (μονάδες 2)
- 4β. τοῦ τε οἰκήματος ... της τὰς θύρας : της τα συνδεόμενα μέρη με το σύμπλεγμα τε-της ;** (μονάδες 2)
- 4γ. προσιόντος, μέλλοντος : να χαρακτηριστεί το είδος της μετοχής και να αναλυθεί στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση** (μονάδες 2)
- 4δ. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι ακόλουθες λέξεις του κειμένου : εὐνοία, τό πρόσωπον, ἱεροῦ , ὑπαίθριος , ἔμπνουν .** (μονάδες 2)
- 4ε. Να χωρίσετε τις προτάσεις τις περιόδου και να αναγνωρίσετε το είδος και το συντακτικό τους ρόλο : λέγεται δ' αὐτόν μέλλοντα ... χωρῆσαι δρόμῳ καὶ προκαταφυγεῖν .** (μονάδες 2)

ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ